

Име

Държавно лесничество "Хисар", административна принадлежност РУГ Пловдив. Лесоустройствен проект 1998 година, ревизионен период 1987-1997.

Местонахождение

Държавно лесничество "Хисар" носи името на град Хисаря, където се намира седалището му. На север то граничи с ДЛ "Карлово", на северозапад с ДЛ "Копривщица", на запад с ДЛ "Панагюрище", на югозапад с ДЛ "Пловдив" и на изток с ДЛ "Стряма".

Територията на ДЛ "Хисар" се намира в Пловдивска област и обхваща две общини със съответните землищата в тях, а именно:

Община гр.Хисаря: гр. Хисаря, с.Кръстевич, с.Красново, с.Мало Крушево, с.Беловица, с.Старосел, с.Мътеница, с.Паничери, с.Старо Железаре, с.Ново Железаре, с.Черничево, с.Михилци, с.Елешница.

Община с.Калояново: с.Калояново, с.Песнопой, с.Иван Вазово, с.Горна махала, с.Долна махала, с.Отец Паисиево, с.Бегово, с.Сухозем, с.Чернозем, с.Ръжево Конаре, с.Ръжево, с.Главатар, с.Дълго поле, с.Житница, с.Дуванли.

Географско положение

Държавно лесничество "Хисар" се намира в централната част на Средногорско-Крайцидската планинска област и отчасти в Горнотракийската низина. Горите и горските площи са разположени по южните склонове на Същинска Средна гора и Сърнена гора и само малка част разкъсани и пръснати сред работни земи гори се намират в равното Пазарджишко-Пловдивско поле. Държавното лесничество има неправилна форма с дължина от север на юг около 24 км и ширина от изток на запад около 46 км.

Релеф

Районът на лесничеството обхваща средната част на Бургаско-Крайцидската синклинала. Горите са разделени на няколко компактни комплекса, разположени по склоновете на Средна гора и малка част разкъсани горички в Горнотракийската низина. По-голямата част от горските комплекси (82,3%) заемат южните склонове в източната част на **Същинска Средна гора**. Тя заема средищно положение спрямо другите два дяла и притежава по-внушителен планински облик. Има ясно очертано било с най-висок връх вр. "Богдан" (1604,5 м н.в.), който се намира извън лесничеството. Билата са добре очертани, склоновете се спускат стръмно към врязаните в тях водни течения. Надморската височина варира от 350 до 1500 м.

Около 11,4% от площта на лесничеството - един компактен горски комплекс около с.Отец Паисиево - попада в югозападната част на **Сърнена Средна гора**. Този планински дял се простира източно от Същинска Средна гора и е значително по-нисък от нея. Главното било е заоблено и не надвишава 1000 м в района на лесничеството. Склоновете са полегати и постепенно прехождат в Горнотракийската низина. Надморските височини се движат от 300 до 800 м.

Горите от горския фонд, намиращи се в **Горнотракийската низина**, са на малки, разпокъсани комплекси и представляват около 6,3% от площта на лесничеството. Липсата на високи речни тераси и наличието на обширни алувиални наноси придават равнинен характер на областта, особено на Пазарджишко-Пловдивското поле, където е лесничеството. Равнинният характер на терена се нарушава само в северната част на низината в прехода към Средна гора, където са оформени ниските хълмове на Хисарските възвишения. Надморските височини слабо варират - 200-300 м.

Лесничеството има твърде разнообразен релеф - от равнинен, през хълмисто-ридов до ниско- и среднопланински във високите части на Същинска Средна гора.

Най-високата точка в района е вр. "Шилигарка" (1577,0 м н.в.), който се намира извън горския фонд, а точно под него с надморска височина 1520 м е най-високата част от горския фонд. Равнинната част на лесничеството обхваща много широк район в южната му част със средна надморска височина 200 м. За конкретна най-ниска точка може да се определи подотдел 362-а с 198,9 м н.в.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	1029,6	5,2
полегато (5-10)	1800,4	8,1
наклонено (11-20)	9926,8	44,7
стръмно (21-30)	8757,6	39,5
мн.стръмно (над 31)	690,4	3,1
Общо:	22204,7	100,0

Хидроложки условия

Районът на ДЛ "Хисар" се отличава с голяма гъстота на хидрографската мрежа. От Средна гора водят началото си множество дерета и по-големи реки, които са издълбали в планината дълбоки долини и с изнесените алувиални материали са запълнили Горнотракийската низина. Само р. Стряма идва от Стара планина, пресича Средна гора през красив пролом и разграничава двата ѝ дяла - Същинска Средна гора и Сърнена гора. Всичките водни течения на територията на лесничейството се намират във водосборния басейн на р. Марица.

Река Стряма е най-голямата река, която протича през района на лесничейството Навлиза в територията му при с. Баня, движи се в южна посока и след с.Ръжево Конаре излиза от него. Извират под вр."Вежен" в Стара планина. Влива се в р. Марица южно от с.Маноле извън лесничейството. Водите от източните и югоизточните склонове на Същинска Средна гора и от западните и югозападните склонове на Сърнена гора се събират в р. Стряма. Тя има постоянен воден дебит. Най-високите води обикновено са през април-май, а най-ниските - август-септември. Леглото е песъчливо, бреговете са стабилизирани с диги и растителност, но при преминаването си през Горнотракийската низина тя се разделя на ръкави и губи голяма част от водите си от изпарение и изкуствено напояване.

Южно от централното било на Същинска Средна гора е басейнът на **река Пясъчник**. Води началото си от местността "Барикадите" под връх "Шилигарка". Спуска се в югоизточна посока и събира водите на многобройни по-малки и по-големи водни течения. Река Пясъчник тече през добре оформена долина, но при навлизането си в Горнотракийската низина се дели на ръкави. В планинската част протича доста буйно и поройните ѝ води са причинявали наводнения, което е наложило построяването на яз."Пясъчник". Във високите части на планината водите са каптирани. Влива се в р. Марица извън лесничейството. Има сравнително постоянен дебит. Максималният отток е през пролетта (38%), като най-високите води са главно през март, когато се топят снеговете по високите части на Средна гора.

От "Вълкова могила" води началото си **Айрянска река**, събира водите на няколко дола и се спуска през с. Мътеница. На изток от нея тече **Пукнатата река**, която извира под "Марков камък". В района на с. Паничери двете реки се сливат и образуват **река Пикла**. От тук реката се движи през Горнотракийската низина до с.Калояново и след излизането си от лесничейството се влива в р. Пясъчник. Има непостоянен дебит с максимум през пролетта. Най-високите ѝ води също са през март. Непостоянният дебит се дължи главно на загубата на много вода от изпарение и от изкуственото напояване в низината.

Други водни течения на територията на лесничейството са Красновска река, река Кърсъзлийка, река Калаващица

Сърнена гора е прорязана от многобройни малки и къси дерета, голяма част от които се събират и се вливат в **р. Стряма**. По-значително водно течение е **Суха река**. Самото ѝ име говори, че дебитът ѝ е твърде непостоянен, тъй като води началото си от пониски части на планината, където снеговете са малко и бързо се стопяват. В низината водите бързо изчезват в напоителните системи.

За да се оползотвори максимално неравномерният отток на речните води са построени хидротехнически съоръжения. По-големи са язовирите "Пясъчник", "Антон Ивановци", "Кричим", "Домлян" и други. Построени са и повече от 50 броя микроязовири, част от които се използват и като рибарници. Пазарджишко-Пловдивското поле е прорязано от стотици метри напоителни канали, резервоари, каптажи, помпени станции и други.

На територията на лесничейството от изключително хидроложко значение са естествените извори. В Средна гора има много минерални извори. По-известни са изворите около гр.Хисаря, Красновските бани, с.Баня и други.

Геоложки строеж

Геоложкият строеж и петрографски състав на района не е особено разнообразен. ДЛ "Хисар" попада в Средногорско-Крайщидската морфоструктурна област. Характерни за района са плутоничните масиви, създадени между късната Креда и Палеогена.

Ядрото на Средногорския масив представлява гранитна интрузия от пукнатинен произход, със сложен строеж, изградена от различни наставки внедрени една в друга. Средногорските гранитоиди се отнасят към групата на южнобългарските гранити.

В южната част кватернерните наслаги изграждат равнинната част на лесничейството. Ахматовската свита е изградена от брекчоконгломерати, конгломерати, чакъли, пясъци, глини и други. Дебелината на пластове им варира в широки граници от няколко сантиметра до стотици метри - в района на с.Ръжево Конаре конгломератния пласт е 260 м.

Климатични условия

Според класификационната схема на Събев и Станев (1963), територията на ДЛ "Хисар" се намира в Европейско-континенталната климатична област - Преходно-континенталната климатична подобласт и обхваща два климатични района, а именно:

Климатичен район на Източна Средна България (западна част)

Този район е много обширен, но лесничейството обхваща малка част от него в южната си част. Релефът е равнинен с надморска височина 200-300 м. Климатът тук е доста топъл. Зимата е мека, пролетта започва рано и е сравнително топла, лятото е горещо, а есента е по-топла и от пролетта. Средната температура за януари е около 0°C, с чести затопляния под влияние на Средиземноморските циклони. От друга страна, Стара планина задържа нахлуването на студен континентален въздух. Сумата на валежите е най-малка - 100-150 мм. Снежната покривка не е устойчива и се задържа до 20-30 дни. Благодарение на меката зима, температурите бързо се повишават и още в началото на март средната денонощна температура на въздуха се задържа устойчиво над 5°C. Добър показател е и факта, че късните пролетни мразове се прекратяват обикновено около 25 март. Валежите през пролетта са по-големи от тези през зимата и достигат 120-170 мм. Най-топлият летен месец е август, когато средната температура на въздуха е 23,0°C. Валежите се запазват като количество 120-180 мм, но поради високите температури на въздуха твърде често повърхностните слоеве на почвата (2-10 см) остават с много малко влага. Особено силно това се чувства през втората половина на лятото, когато настъпват чести засушавания. Есента идва късно, едва в края на октомври температурата на въздуха спада под 10°C. Независимо от това, първите есенни мразове настъпват рано около 10 октомври. Сумата на валежите намалява и е около 120-160 мм.

Режимът на валежите в западната част на климатичния район на Източна Средна България силно е повлиян от Ихтиманска и Същинска Средна гора и затова в този район падат сравнително малко валежи. Средна гора оказва влияние и върху ветровете в низината, които общо взето са слаби и предимно западни. Вегетационният период е около 6,5-7 месеца.

Задбалкански нископланински климатичен район

Този климатичен район заема южните склонове на Същинска Средна гора и по-голямата част от Сърнена гора. Оформил се е в районите с надморска височина от 350 до 1500 м. Значителните разлики в надморската височина създават и значителни различия в климатичните условия. Зимата е по-студена от предходния климатичен район, средната температура за януари е от 0 до -1,5°C. Валежите през зимата са от 130 до 200 мм, като повече от 50 % от тях са от дъжд. Снежната покривка и тук не е особено устойчива и се задържа 20 дни. Пролетта настъпва по-късно - средната денонощна температура на въздуха се задържа трайно над 5°C към 25 март. Пролетта е сравнително хладна, но няма благоприятни условия за късни интензивни мразове. Валежите през този сезон са по-големи от тези през зимата и достигат 180-240 мм. Лятото е относително хладно, средната температура през юли месец е около 18,0°C. Сумата на летните валежи е от 200 до 270 мм. Тук не се забелязват характерните за равнината засушавания, но въздушната и почвената влага силно намаляват в края на

август месец. Есента и в този климатичен район е по-топла от пролетта. Средните температури спадат под 10°C след 25 октомври, а първите есенни мразове се появяват достатъчно късно, за да не влияят отрицателно на растителността. Сумата на валежите през този сезон е между 150 и 220 мм. Вегетационният период за района е около 5,5-6 месеца.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в *Таблица № 2* и *Таблица № 3*.

Таблица № 2
за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Климатичен район на Източна Средна България (западна част) (200-300 м н.в.)	9,3 / 12,9	-17,8 / -32,8	36,2 / 44,5
Задбалкански нископланински климатичен район (300-1500 м н.в.)	3,7 / 10,6	-23,5 / -34,0	30,6 / 39,3

Таблица № 3
за количеството на валежите

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума
Климатичен район на Източна Средна България (западна част) (200-300 м н.в.)	512-837	VI	VIII
Задбалкански нископланински климатичен район (300-1500 м н.в.)	550-1034	VI	VIII-IX

Почви

ДЛ "Хисар" се отличава с широко почвено разнообразие, въпреки еднообразието в петрографския състав. Това се дължи на значителната денивелация на района, на акумулативната дейност на водните течения и различните растителни формации, под влияние на които са се формирали почвите. Срещат се четири основни почвени типа - канелени горски, кафяви горски, чернозем-смолници и наносни.

Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
алувиална	82,6	0,4
алувиално-делувиална	2,5	-
алувиално-ливадна	10,0	-
ливадно-блатна	12,4	0,1
чернозем-смолница	114,0	0,5
канелена горска излужена	15681,1	70,6
кафява горска тъмна	1732,7	7,8
кафява горска преходна	4403,2	19,8
кафява горска светла	166,2	0,8
Всичко:	22204,7	100,0

Общо ерозионни процеси в една или друга степен са се развили върху площ от 2724,8 ха, което представлява 12,2% от площта на лесничеството

Растителност

Съществува връзка между климатичното и горскорастителното райониране. Закономерните изменения на климата във вертикална посока, водят до закономерни изменения във видовия състав, производителността на насажденията и типовете месторастения и очертават горскорастителните пояси и подпояси. Според горскорастителното райониране ДЛ "Хисар" попада в Тракийска област - подобласт Горна Тракия. Заема два пояса със съответните подпояси в тях, а именно:

T-I- Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-700 м н.в.)

T-I-1 - Подпояс на крайречните и лонгозни гори (0-700 м н.в.)

T-I-2 - Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-500 м н.в.)

T-I-3 - Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (500-700 м н.в.)

T-II - Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (700-2000 м н.в.)

T-II-1 - Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (700-1200 м н.в.)

T-II-2 - Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1200-1700 м н.в.)

Подпояс на крайречните и лонгозни гори(0-700 м н.в.)

Естествените насаждения в подпояса на крайречните гори са представени от влаголюбиви видове - бяла върба и черна топола, често смесени с черна елша, полски бряст, полски ясен и други.

В създадените култури преобладават тополовите - главно от клонове Бахелиери и И-214. Освен тополи тук се намират и отделни акациеве култури или издънкови акации, залесявани вероятно с противоерозионна цел.

Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-500 м н.в.)

Основните дървесни видове, които дават облика на естествената растителност в този подпояс са дъбовете - благуна, летен и зимен дъб, цер. Издънковите насаждения преобладават, като заемат 99,4% от общата площ на подпояса, а семенните - предимно от летен дъб и черна топола, са едва 0,6%. В смесените благуново-церови насаждения се забелязва по-добрия растеж на цера, докато благуна обикновено е с по-малка височина и диаметър. В района на чернозем-смолиците са се формирали разноетажни насаждения от летен дъб, мекиш и полски бряст. По бреговете на реките и в долната част на склоновете са се настанили някои по-влаголюбиви видове, като елши, тополи и трепетлики. Върху най-стръмните и девастирани терени, естествената горска растителност се състои от насаждения с преобладание на космат дъб и келяв габър, смесени с мъждрян, клен и по-рядко с цер, благуна, габър, бряст и други. Под склопа на част от естествените насаждения келявият габър, заедно с прерасли издънки от благуна и цер са образували подлес, който заема до 50% от площите. Като подлес на места се явяват и някои храстови видове като драката и смрадликата.

Около 1/3 от създадените в лесничейството култури се намират в този подпояс. От иглолистните видове е залесявано с черен, бял и морски бор, атласки, ливански и деодарски кедър, зелена дуглазка и сребрист смърч. Широколистните са представени от сребролистната липа, различните видове дъбове червен, зимен, летен дъб, благуна, полски и планински ясен, мъждрян, явор, питомен и конски кестен, орехи, бадеми, тополи и много други.

Най-голямо участие имат черборовите култури, които заемат 31,6% от площта на подпояса. Бялборовите култури се срещат по-рядко, но и където ги има страдат от снеголоми и суховършия, защото са залесявани на по-ниски надморски височини, извън техния ареал. На по-влажни месторастения е внасяна зелена дуглазка. Останалите иглолистни култури имат по-ограничено.

От създадените широколистни култури най-голямо значение имат редово смесените промишлени култури от сребролистна липа и червен дъб. В техния състав често са внесени с по 2-3 десети и други видове -полски или планински ясен, явор, зимен дъб или благуна. На по-влажните почви е залесявано и с тополи клон И-214, които са силно повредени и изредени и следва да се сменят предимно с летен дъб. В този подпояс са създадени и всички горскоплодни култури в лесничейството. Това са предимно орехови култури, с основна цел добив на плодове.

Тук се намират и голяма част от акациевите култури и издънковите насаждения от акации, които са се получили вследствие издънковото стопанисване на този дървесен вид. Те заемат 4,1% от площта на подпояса.

Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (500-700 м н.в.)

Естествената растителност заема 70,6% от този подпояс. И тук основни дървесни видове са дъбовете, но благуният и церът отстъпват водещото място на зимния дъб. Появяват се вече и отделни габърони и букови насаждения. Зимният дъб формира предимно чисти и смесени издънкови насаждения. В състава му с по 2-3 десети участват освен другите дъbove и габър и бук, а единично се срещат клен, мъждрян, дива круша, джанка, сребролистна липа и други. И в този подпояс все още се срещат смесени благуново-церови насаждения с голям процент зимен дъб в тях. Под склопа на някои насаждения се е наставил подлес, предимно от келяв габър, който заема до 50% от площите им. Келявият габър освен като подлес на места е образувал и отделни насаждения.

В този подпояс са се запазили няколко семенни насаждения от габър и бук с обща площ 46,3 ха. Това са застарели 100-160 годишни насаждения, изредени и загнили, за възобновяването на които е необходимо да се вземат спешни мерки.

Създадените култури са предимно черборони. Освен тях са създадени и култури от бял бор, които са по-податливи на болести, суховършия и снеголоми. Бороните култури обикновено са смесени с по 2-3 десети с издънкови дъbove, явор, сребролистна липа, бреза и други. На свежите месторастения са внасяни зелена дуглазка, смърч и морски бор. Зелената дуглазка вече е започнала да съхне.

По-ограничено в този подпояс са създавани и широколистни култури. Това са единични чисти култури от червен дъб, акация и кестен на свежите месторастения и мъждрян на по-бедните места. В смесените култури участие в една или друга степен взимат яворът, сребролистната липа, червеният дъб, брезата и издънковите дъbove.

Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (700-1200м н.в.)

Облика на този подпояс дават горуните насаждения, а на по-високите надморски височини започва да доминира букът. Естествената растителност заема 84,2% от площта на този подпояс. Насажденията от зимен дъб (63,6%) са предимно чисти или смесени с бук, габър и други видове дъб, с участие в състава единично или с по 1-2 десети на полски клен, мъждрян, трепетлика, сребролистна липа и други. На някои места под склопа им се е настанил подлес от мъждрян, който е много жизнен и бързорастящ и създава реална опасност за естествения подраст. Възобновяване все пак има, но подрастът е много млад - от 2 до 5 години и заема 20-30 % от площите. Семенните горунни насаждения са около 2% и част от тях са престарели, изредени и слабопродуктивни.

По-голямо значение в подпояса имат семенните букови насаждения (32,6%), които са се запазили в районите на защитените територии. Това са между 100 и 160 годишни насаждения, рядко засегнати от гнилоты. Където са произредени се е формирал втори етаж от 20-40 годишни букови дървостои. Двуетажният характер на насажденията затруднява естественото възобновяване и където се е появил нов подраст, той не надвишава 20%. Издънковите букови насаждения са по-млади, често получени вследствие на заглушени от тях култури и затова в състава им участват изкуствено внесени бял бор, смърч, зелена дуглазка, бреза и други. Единично в този район има естествени насаждения от габър, цер, трепетлика и сребролистна липа.

Основните дървесни видове, от които са създадени повечето култури, отново са иглолистните, но черният бор вече отстъпва мястото си на белия бор, който заема 93,8% от всички създадени тук култури. По-рядко тук е залесявано със зелена дуглазка и смърч и единично с европейска лиственица. Иглолистните култури са смесени с издънкови бук, габър, зимен дъб и по-рядко с бреза.

Буковите култури и в този подпояс са създадени, като след извеждане на окончателната фаза в зрели насаждения, са внасяни букови фиданки сред естествения подраст. Те са много млади - средната им възраст е около 10 години и са в добро състояние. Единично тук се срещат зимендъбови и брезови култури, които често са изредени и имат нужда от попълване.

Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1200-1700мн.в.)

Естествената растителност в този подпояс е представена от чисти семенни букови насаждения. Повечето от тях са в зряла възраст, но са слабо възобновени. Естественият подраст не надвишава 20%. Това се дължи не само на гъстотата на основните насаждения, но и на формирания под склопа втори етаж. Само 26,4 ха са

буковите насаждения с издънков произход, които са на възраст 25-30 години и са смесени предимно със смърч, останал от предишни залесявания.

В този подпояс основните дървесни видове, от които са създадени културите са бял бор и смърч, но много от тях са смесени със зелена дуглазка, бреза и семенен или издънков бук. Единично се срещат и смесени култури от зелена дуглазка, бял бор, смърч и естествен бук.

Таблица № 5
Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	1558,6	7,2	1034,1	4,7
Смърч	292,1	1,4	214,2	1,1
Черен бор	3856,2	18,0	5754,8	25,9
Ела	0,1	-	0,3	-
Лиственица	1,5	-	1,5	-
Веймутов бор	3,3	-	3,2	-
Зелена дуглазка	70,6	0,3	73,1	0,3
Атласки кедър	28,8	0,1	649,4	2,9
Деодарски кедър	0,7	-	0,4	-
Ливански кедър	0,6	-	4,9	-
Морски бор	12,8	-	14,3	-
Сребрист смърч	1,2	-	0,6	-
Бук	2669,9	12,5	3356,2	15,1
Червен дъб	117,6	0,6	122,4	0,6
Зимен дъб	6695,0	31,1	5717,5	25,8
Летен дъб	132,6	0,8	164,7	0,8
Благун	2532,9	11,8	2001,5	9,0
Цер	356,5	1,7	345,6	1,6
Габър	206,0	1,0	159,2	0,7
Бял бряст	7,3	-	1,3	-
Полски бряст	18,1	-	13,6	-
Трепетлика	6,0	-	2,4	-
Явор	10,5	-	33,2	0,2
Бреза	54,5	0,3	31,3	0,1
Мъждрян	95,8	0,5	25,9	0,1
Орех	79,8	0,4	36,2	0,2
Акация	395,2	1,9	496,6	2,2
Космат дъб	670,2	3,1	194,4	0,9
Келяв габър	1286,9	6,0	76,6	0,4
Айлант	0,5	-	-	-
Бадем	7,8	-	2,7	-
Брекия	-	-	2,2	-
Върба	29,5	0,1	5,8	-
Гледичия	0,1	-	-	-
Джанка	3,8	-	0,8	-
Черна елша	8,7	-	6,0	-
Ива	-	-	-	-
Кестен	4,2	-	2,0	-
Конски кестен	0,8	-	0,8	-
Клен	1,5	-	2,2	-
Круша	1,7	-	1,4	-
Едрolistна липа	-	-	2,2	-
Сребролистна липа	147,1	0,7	1423,5	6,6
Люляк	1,6	-	1,3	-
Махalebка	-	-	1,3	-
Мекиш	26,5	0,1	0,9	-
Череша	0,5	-	4,2	-
Черница	5,1	-	-	-
Чинар	0,3	-	3,0	-
Шестил	0,4	-	2,6	-
Планински ясен	42,5	0,2	83,6	0,3
Полски ясен	8,1	-	19,2	0,1
Бяла топола	-	-	21,3	0,1
Черна топола	13,4	-	-	-
тп Vachelieri	24,8	0,1	7,1	-
тп I-214	45,7	0,2	56,5	0,2
тп Vernirubens	-	-	22,4	0,1

Киселица	0,4	-	0,4	-
Копривка	2,8	-	1,5	-
Смрадлика	4,1	-	0,4	-
ВСИЧКО	21543,2	100,0	22204,7	100,0

Характеристика на горския фонд

Общата площ на ДЛ "Хисар" е 24902,4 ха, в това число 1559,6 ха горски пасища. Във връзка с ПМС 731/1953 година се предоставят за ползване от бившите ТКЗС гори с обща площ 650,1 ха. На селскостопански земи извън горския фонд са създадени 985,0 ха гори, а площта на изключените и новоустроени гори е 686,5 ха. За всички тях са съставени отделни лесоустройствени проекти.

Общо предоставени на други ведомства, без площта да се изключва от горския фонд, са 12,0 ха горски площи.

Поради силно пресечения терен и слабо развитата горска пътна мрежа в ДЛ "Хисар" все още има временно недостъпни басейни. Общата площ на тези гори е 695,6 ха, от която 667,5 ха залесена и 21,8 ха незалесена недървопроизводителна площ

Таблица № 6

Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	21543,2	86,5
Незалесена дървопроизводителна площ	661,5	2,6
Недървопроизводителна площ	1138,1	4,6
Горски пасища	1559,6	-
ОБЩО:	24902,4	100,0

Таблица № 7

Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	7296,0 / 6716,9	29,3 / 31,2
Широколистни високостъблени	2972,5 / 2712,9	11,9 / 12,6
За реконструкция	4568,4 / 3446,4	18,4 / 16,0
Издънкови за прерастване	-	-
Издънкови за превръщане	9517,2 / 8215,6	38,2 / 38,1
Нискостъблени	400,0 / 338,6	1,6 / 1,6
Тополови	148,3 / 112,8	0,6 / 0,5
ВСИЧКО:	24902,4 / 21543,2	100,0

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 8.

Таблица № 8

Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	3874,7	3629,3	12248,1	11471,5	16122,8	15100,8
Защитни	3011,4	2745,3	2998,5	2587,1	6009,9	5332,4
Рекреационни	380,9	327,9	315,4	295,8	696,3	623,7
Защитени	14,7	14,4	499,1	471,9	513,8	486,3
Други	-	-	-	-	-	-
Общо ЗРЗТ	3407,0	3087,6	3813,0	3354,8	7220,0	6442,4
Общо ДСФ+ЗРЗТ	7281,7	6716,9	16061,1	14826,3	23342,8	21543,2
Горски пасища	14,3	-	1545,3	-	1559,6	-
ОБЩО	7296,0	6716,9	17606,4	14826,3	24902,4	21543,2

В лесоустройственият проект от 1987 година е предвидено общо ползване в размер на 341220 куб.м (средно годишно 31020 куб.м), от което 15070 куб.м годишно от главни сечи и 15950 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо

256924 куб.м (средно годишно 23360 куб.м) или 75,3% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 102074 куб.м (ср. год. 9280 куб.м) или 61,6%, а от отгледни и санитарни сечи 154850 куб.м (ср. год. 14080 куб.м) или 88,3% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда общ добив от 439485 куб.м с клони или средно годишно 43950 куб.м – 15510 куб.м добив от главни сечи и 28440 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на горите в ДЛ "Хисар" е сравнително добро. Повреди са установени на 10,2% от залесената площ на лесничейството. Изключение правят само някои престарели семенни насаждения, които са загнили, издънковите дъбови насаждения, които често суховършат в една или друга степен и част от иглолистните култури, които имат предимно механични повреди. Повече от 25% от бялборовите култури са засегнати от суховършия и снеголоми, при това повредите са изключително тежки. Дъбовете на много места суховършат и страдат от трахеомикоза. Зимендъбовите насаждения показват най-висок процент повреди – 28,2%, но предимно леки. Подобно е положението с благуна и косматия дъб. Насажденията от цер са по-устойчиви и суховършията при тях не надвишават 8,1%. Повредите при буквите насаждения са около средния за лесничейството процент – 10,1%. Те се дължат главно на биологическото отслабване и появилите се гнилоты в престарелите насаждения.

По-често боледуват чистите насаждения - до 12,5% от тях са засегнати. Смесените дървостои са по-устойчиви и при тях процентът на повредените насаждения е 8,3%. Културите показват подобна на насажденията тенденция на заболяемост. Чистите култури са засегнати от повреди 18,2%, докато при смесените култури се забелязва двойно намаляване на този процент до 9,3% от площта им.

Засегнати от **суховършия** са 33,8% от всички гори в лесничейството, но 27,1% от тях са наистина повредени в една или друга степен. Силни суховършия са установени предимно по южните склонове на по-бедни, сухи или ерозираны месторастения.

Гниенето представлява патологичен процес, причинен от различни видове гъби, при който настъпват разлагане и разрушаване на дървесината. Около 0,8% от площта на насажденията в лесничейството страдат от гнилоты. Един от най-опасните разрушители на буквата дървесина е същинската прахан, която причинява бяло смесено гниене. Загнилите букви насаждения са 120-160 годишни, намират се предимно в горната граница на гората и историческите места и заемат 148,2 ха площ. Освен бука в лесничейството от тази гъба страдат и застарелите семенни габърви насаждения във водосбора на Вълковишки дол.

В ДЛ "Хисар" от **ветролом и ветровал** страдат отделни култури от бял и черен бор.

Повредените от **снеголом** дървостои са 1,6% от залесената площ на лесничейството. Бялборовите култури страдат от снеголоми предимно в Долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс, но на места и в Средния планински пояс има засегнати дървостои. Повредите много често са силни и обхващат голям процент от културите - от 20 до 80%. Черборовите култури са по-устойчиви на тези механични повреди и засегнатите дървета са не повече от 10%. Единично от снеголом са засегнати и декоративните култури от морски бор.

От широколистните видове най-често страдат от снеголом брезовите култури, които са много крехки и при тях повредите често са много по-тежки, пречупени са не само клони, но и цели корони и стебла. Издънковите горунуви насаждения също на места са изпотрошени от тежкия сняг и до 30-40% от тях са загинали или силно повредени.

Основните **повреди от пожар** са възникнали поради небрежно отношение на местното население. По данни на лесничейството през ревизионния период са възникнали 42 пожара, при които са засегнати 543,1 ха гори.

Установени са следните **повреди от насекомни вредители**: масово нападение по иглиците на боровите култури от Борова процесия, а в източната част на лесничейството в района на с.Ръжево Конаре, по стволите на летния дъб яйцекупчинки на Гъботворка. На отделни места повреди са забелязани по листата на дъбовете от Педомерка.

Най-многобройни са установените нарушения от незаконна сеч – общо 897 броя с 920 куб.м отсечена маса. Нарушенията от незаконна паша са 188 през ревизионния период, а от незаконен лов 148 броя с 16 убити животни.

Странични ползвания

Таблица № 9

За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1987-1997) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (1998-2007) средногодишно
Паша - площ	хектари	10632,7	10704,8	17842,6
Едър добитък	брой	7080	695	14014
Дребен добитък	брой	45950	8736	71370
Сено	тона	8	4,3	6
Листников фураж	пр.куб.м	-	18,6	
Горски плодове:	тона	4		
орехи			0,6	1
шипки			0,36	4
гъби - манатарки			0,11	0,1
Билки: липа	тона	1	0,21	
бъз			4,55	10
жълт кантарион			6,73	20

Защитени територии

В района на ДЛ "Хисар" са обявени следните защитени природни територии:

Защитена местност "Дъбите-Конска поляна" - обявена със заповед № 4526/17.11.1975 на МГГП, с обща площ 295,7 ха. Намира се в землището на с.Кръстевич е в рамките на Природно-историческия комплекс "Бунтовна". Представлява запазена вековна букова гора с историческо значение, свързана с хайдушкото и партизанско движения.

Защитена местност "Дебелата кория" - обявена със заповед № 202/11.03.1987 на КОПС, с обща площ 0,4 ха. Намира се в землището на с. Чернозем. Находище на защитеното Блатно кокиче. Точното местонахождение на находището не е оградено и с оглед на неговата защита от браконieri, да не се огражда и в бъдеще.

Историческо място "Барикадите" - обявено през 1962 година за резерват и прекатегоризирано със заповед № 77/03.02.1986 на КОПС, с обща площ 64,4 ха. Вековна букова гора с партизанска землянка. Лобно място на партизани.

Историческо място "Чивира" - обявено със заповед № 356/05.02.1966 на МГГП, с обща площ 52,5 ха. В тази местност полагат клетва партизани от бригада "В.Левски".

Историческо място "Чалтаклика" - обявено със заповед № 2344/26.05.1971 на МГГП, с обща площ 10,4 ха. В тази местност се намирили землянки и складове на партизаните от бригада "В.Левски".

Историческо място "Лома" - обявено със заповед № 2344/26.05.1971 на МГГП, с обща площ 15,5 ха. В тази местност се намирал най-големият лагер на бригада "В.Левски".

Историческо място "Раковица" - обявено със заповед № 2344/26.05.1971 на МГГП, с обща площ 12,4 ха. През X век на това място е минавала границата между България и Византия. В тази местност се е намирал и лагер на бригада "В.Левски".

Историческо място "Люлката-Говедарника" - обявено със заповед № 23/30.01.1978 на КОПС, с обща площ 48,1 ха. Партизански лагер с Дом-паметник на загиналите партизани.

Историческо място "Припека-Цоновите ниви" - обявено със заповед № 345/17.05.1979 на КОПС, с обща площ 1,0 ха. Партизански лагер и място на действие на Партизанска бригада "В.Левски".

Историческо място "Балталъка" - обявено със заповед № 22/08.01.1983 на КОПС, с обща площ 52,4 ха. Местност, свързана с партизанската борба на Партизанска бригада "Х.Ботев".

Историческо място "Кози грамади" - обявено със заповед № 173/09.03.1983 на КОПС, с обща площ 0,3 ха. Местност с останки от средновековна крепост.